

Genital herpes

Genital herpes (kønsherpes) orsakas av herpes simplex virus typ 1 (HSV-1) eller herpes simplex virus typ 2 (HSV-2). HSV-1 ger huvudsakligen munsår (labial herpes), men kan även smitta till könsgorgan (genitalia) via munsex. HSV-2 förekommer nästan uteslutande genitalt och smitta sker vid samlag.

Hur vanligt?

Uppskattningsvis 15–20 % av vuxna kvinnor och 10–15 % av vuxna män är smittade, men de flesta har inga besvär.

Symptom

Vid primär genital herpes är man inte smittad med HSV sedan tidigare. Symptomen kan då vara uttalade med genitala blåsor och sår, feber och lymfkörtelsvullnad. Besvären kan sitta i upp till 2–3 veckor.

Vid återkommande genital herpes är symptomen lindrigare, med blåsor/sår lokaliserade genitalt eller på skinkan. Besvären brukar läka inom 1 vecka. Det är främst HSV-2 som ger återkommande herpesutbrott. Hos vissa patienter yttrar sig herpes med atypiska symptom som återkommande sprickbildning, sveda eller lokaliserad rodnad genitalt.

Man kan bära på HSV helt utan symptom och det första utbrottet med kännbara symptom kan även ses först flera år efter smittotillfället.

Provtagning

Prov tas med bomullspinne från misstänkt blåsa eller sår. Om lång tid gått från debut av blåsa/sår till provtagning kan provet bli negativt även om besvären orsakas av HSV. Provsvar tar ca 1–2 veckor.

Behandling

Antiviral behandling kan användas för att minska och förkorta utbrott av genital herpes, men den kan inte behandla bort viruset ur kroppen. Det är viktigt att starta behandling tidigt i förloppet av ett utbrott för att ha effekt. För patienter med täta utbrott kan daglig, förebyggande behandling med antiviral medicin ges. Många patienter har inte så uttalade besvär och behöver inte använda någon medicin.

Smittspridning

HSV smittar i samband med symptom, men kan även utsöndras och smitta till en sexualpartner utan att samtida besvär finns. Det vanligaste är att man blir smittad av en person som inte har pågående, synliga herpesutslag.

Kondom ger ett bra skydd mot smitta. Det förefaller inte finnas någon risk för återsmitta med HSV om man redan är infekterad.